Návrh rozvoje

Zoologické zahrady Ústí nad Labem p. o.

na období 2018 - 2035

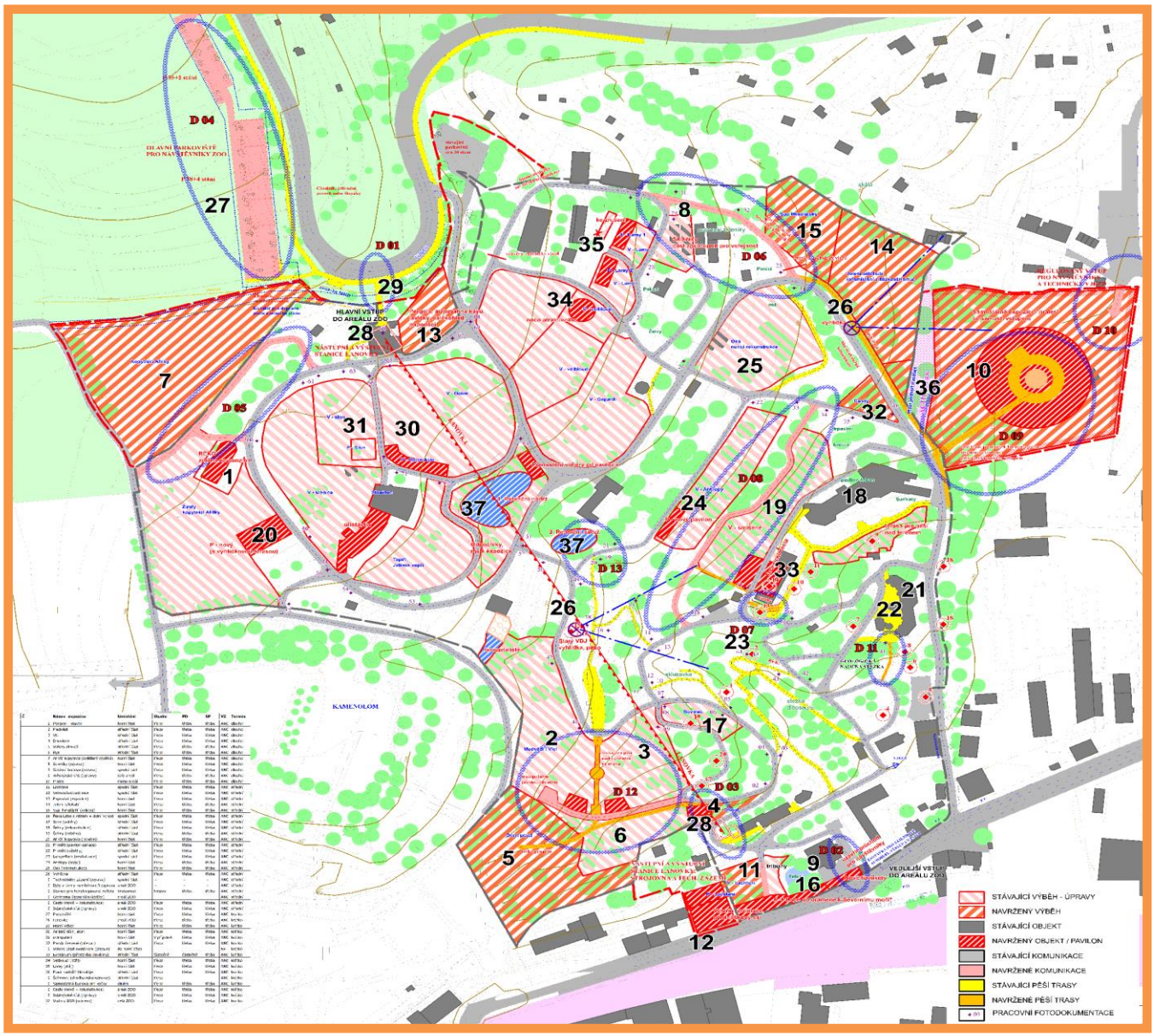

Věcné zadání programu rozvoje areálu Zoologické zahrady Ústí nad Labem, p. o. v letech 2018 - 2035

Prosinec 2017

Obsah

1 Úvod ... 1

1.1 Vznik a historie ZOO ... 2

1.2 Analýza současného stavu ... 3

2 Charakter areálu a druhová skladba ... 7

2.1 Celkový charakter areálu ... 7

2.2 Zoologická složka ... 8

2.3 Botanická složka ... 10

2.4 Geologická složka ... 11

3 Koncepce a design expoziční části ... 11

3.1 Spodní část ZOO ... 12

3.2 Střední část ZOO ... 15

3.3 Horní část ZOO ... 17

4 Doplňková zařízení ... 20

4.1 Naučné a zážitkové zóny a stezky ... 20

4.2 Návštěvnická infrastruktura ... 21

4.2.1 Relaxační a samo občerstvovací zóny ... 21

4.2.2 Stravovací zařízení a ubytování ... 21

4.2.3 Komerční zařízení ... 21

4.2.4 Ostatní objekty služeb návštěvníkům ... 22

5 Obslužná zařízení, objekty a zóny ... 23

5.1 Možnosti přístupu a parkování ... 23

5.2 Provozní zázemí ... 23

6 Péče o zvířata v nouzi ... 26

6.1 Volně žijící druhy ... 26

6.2 Zvířata chovaná v lidské péči ... 26

7 Personální obsazení ... 27

8 Návrh postupu ... 28

9 Závěr ... 29

10 Seznam příloh ... 32

1 Úvod

Textová část věcného zadání generelu rozvoje areálu Zoologické zahrady Ústí nad Labem, p.o. (dále jen ZOO) zahrnuje několikaměsíční činnost mnoha odborníků, bývalých ředitelů ZOO a kolegů z českých i zahraničních zoologických zahrad, České zemědělské univerzity v Praze a samotných zaměstnanců zoologické zahrady. Obsahuje také podklady a zkušenosti z řad externích odborníků a zájemců o další směřování a rozvoj ZOO.

Tento materiál je kolektivním dílem kmenových zaměstnanců ZOO, jejích externích spolupracovníků a specialistů z různých oborů, zejména dendrologie, geologie a historie. Na jeho vzniku se podíleli i externí dodavatelé.

Nedílnou součást zadání tvoří obrazové a mapové přílohy a provedené studie mapující výchozí stav některých částí areálu ZOO. Všechny podklady byly nezbytné pro posouzení možností rozvoje s ohledem na specifické podmínky a polohu ZOO a budou předány příslušným specialistům pro podrobnější rozpracování.

Kromě základních technických materiálů, jako je například podkladová mapa areálu nebo návrh možností řešení parkování návštěvníků ZOO, se jednalo o podklady související s plánovaným začleněním geologické a botanické složky - studie geologických poměrů a dendrologický průzkum. Součástí jsou i doporučení ohledně budoucích výsadeb a přístupu k péči o dřeviny nacházející se v areálu ZOO.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

1.1 Vznik a historie ZOO

Historickým předchůdcem areálu dnešní zoo je tzv. Park Heinricha Lumpeho, který byl založen roku 1908. Významný ústecký podnikatel a obchodník Heinrich Lumpe byl náruživým přítelem přírody a ptactva a uznávaným ornitologem doma i ve světě. Po odkoupení pozemků nacházejících se na místě bývalé cihelny na svahu Mariánské skály od obce Ústí nad Labem na nich založil soukromou přírodní ptačí rezervaci. Rozkládala se na ploše 6 hektarů a byly zde vybudovány nebo zřízeny úkryty pro ptačí hnízda, umělé vodní nádrže a nejrůznější dekorativní objekty. V té době zde bylo vysázeno mnoho jehličnatých a listnatých stromů, okrasných keřů a rostlin včetně květin a vznikl zde systém kaskád a vodopádů a jezírko s vodotryskem ve spodní části. V roce 1914 byl park otevřen veřejnosti a jeho účelem se stalo i vychovávat veřejnost k úctě k přírodě. Po válce přešel areál do vlastnictví státu a stalo se z něho zařízení pro chov volně žijících druhů zvířat, z něhož postupně vznikala dnešní zoologická zahrada.

Stávající podoby ZOO dosáhla především v 70. a 80. letech 20. století, kdy prošla érou masivních investic, která byla zakončena výstavbou komplexu pro osly somálské na počátku 90. let. Na nových expozicích a objektech pro chov zvířat byla vidět snaha o moderní pojetí, např. cílená náhrada tradičních mříží sklem nebo prostorné výběhy pro kopytníky, z praktického hlediska však vykazovaly řadu nedostatků - např. při manipulaci se zvířaty byl nezbytný přímý kontakt, a to i u druhů nebezpečných (nosorožci, žirafy), plochy pro pozorování zvířat byly umístěny nevhodně (ve výšce nad chovanými druhy). Jako příklad může sloužit expozice oslů somálských. Docházelo k rušení plachých druhů a podobně. Především čas a zvyšující se požadavky společně řízených chovných programů zoologických zahrad v Evropě však následně ukázaly i obecnou nevhodnost pro chov původně zvažovaných druhů. Tam, kde to bylo možné, bylo nutno začít uvažovat o náhradě chovaných druhů jinými.

V průběhu 90. let již nevznikla žádná stavba většího rozsahu, veškeré budované objekty byly menší nebo jednodušeji řešené.

Na počátku třetího tisíciletí byla po dlouhé době dokončena stavba zásadního významu – nový pavilon slonů, až o několik let později pak komplex pro zebry Hartmannové.

V obdobích mezi realizací těchto velkých staveb pak vznikla řada menších nebo stavebně méně náročných expozic (např. pro gepardy, rosomáky, mravenečníky), dále byly provedeny různé částečné úpravy stávajících expozic, například rozsáhlá přestavba pavilonu šelem či částečná rekonstrukce terárií. Během posledních pěti let, tj. v období 2011 – 2016, došlo

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

k úpravám či přestavbám expozic určených pro tuleně, muntžaky a kabary, nově byly zřízeny expozice pro pekari, dikobrazy a surikaty a konečně po likvidaci minigolfového hřiště došlo k vytvoření expozice pro lemury. V poslední době byly, do té doby jediné zóně charakteru dětského hřiště doplněny další plochy s tímto účelem využití a byly instalovány některé naučně - zážitkové prvky v celém areálu.

Velice přínosným počinem v oblasti nabídky služeb pro návštěvníky byl vznik prostor určených k realizaci vzdělávacích programů (Zooškola Heinricha Lumpeho) a zřízení restaurace Savana s možností využití jejích služeb i mimo návštěvní dobu díky samostatnému vstupu zvenčí bez nutnosti platit vstupné.

V roce 2017 byly dokončeny práce na realizaci expozice pro tučňáky brýlové. Vznikla z původní expozice lachtanů a je to za posledních deset let největší a finančně nejnáročnější rekonstrukce expozice. Dále bude zrekonstruována expozice tapírů jihoamerických, které zde vystřídá nový druh – tapír čabrakový. Její dokončení proběhne v roce 2018.

V první dekádě 21. století byl realizován rozsáhlý a náročný projekt změny topného média a celého páteřního systému vytápění. Převážná část areálu ZOO se tak začala vytápět geotermální vodou z hlubinného vrtu.

1.2 Analýza současného stavu

Dokumentace

V ZOO jsou aktuálně k dispozici dokumentace k několika projektům expozic a dalších objektů:

Projekty ke stavebnímu povolení

1. Přestavba pavilonu Exotárium – velice nutná z důvodu bezpečnosti a kvality chovu zvířat, bude jí nutno částečně přepracovat.
2. Přestavba objektu pro orangutany (Bornejský dům) – nepředpokládáme realizaci.
3. Výstavba vzdělávacího centra (ve spolupráci s Domem dětí a mládeže) – v současné době není aktuální.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

4. Parkovací dům - do nové koncepce nezapadá umístěním. Finanční náklady na výstavbu převyšují možnosti zřizovatele i samotné ZOO.

Studie

1. Asijský dům a rozšíření chovného zařízení pro slony a orangutany

Většina projektů je však již staršího data, neodpovídá současným požadavkům, proto bude nutná jejich revize, případně přepracování.

Problémy

Areálu ZOO chybí jednotný architektonický sloh. Existující objekty vznikaly v některých obdobích plánovitě, v jiných pak spíše nahodile, v závislosti na aktuálním nápadu. Odrazil se zde nedostatek finančních prostředků, který ZOO během realizace staveb provázel.

V současné době je většina objektů, infrastruktury a inženýrských sítí v nepříliš dobrém až havarijním stavu. Tato skutečnost bude ještě dlouho brzdit možný rozvoj ZOO, neboť nelze budovat nové objekty a nevěnovat se údržbě stávajících a zhodnocení objektů stávajících. Některá nutná opatření se přitom jeví být velmi nákladná, například generální oprava střechy a ventilačního systému pavilonu šelem, opravy a modernizace elektrorozvodů, kanalizace a jiných inženýrských sítí, obměna prvků systému vytápění geotermální vodou, oprava či renovace cestní sítě, anebo výměna či modernizace oplocení výběhů.

Problémem je také otázka řešení expozic a objektů pocházejících z éry intenzivní výstavby, tj. 70. až 80. léta minulého století. Nejde přitom ani tak o jejich technický stav (tyto objekty trpí často např. zatékáním v důsledku nevhodného či nekvalitního řešení střech), jako spíše o stav estetický či podmínky pro chov zvířat. Co se v 80. letech jevilo být moderní, je z dnešního pohledu, kdy celá řada mezinárodních chovných programů disponuje zcela jasně definovanými standardy, kterým se objekty v Ústí nad Labem zdaleka neblíží, zcela za hranicí přijatelnosti.

Zcela nevyhovující stav mají zázemí expozic vzhledem k nevhodnému řešení. Problém není příliš vnímán návštěvníky, ale spíše chovateli. Zde je velice málo prostoru pro manipulaci a provádění běžných chovatelských činností.

Před Zoo Ústí nad Labem, p.o. stojí závažný problém: Řadu ikonických druhů nebude v případě zachování stávajících expozic možné chovat. Přitom se nejedná jen o nějaké obavy či spekulace: Již dnes jsou druhy zvířat, u nichž ZOO nemá nárok aspirovat na přísun nových

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

perspektivních jedinců a pokračování svého zapojení do příslušných mezinárodních programů chovu. Jedná se o nosorožce tuponosé (nejstarší samice v ČR a možná v Evropě), orangutany bornejské (zejména po úhynu samce Ňuňáka) a slony indické (problematický zdravotní stav slonice Kaly). Již v roce 2014 došlo po úhynu posledního jedince lachtana kalifornského k zamítnutí žádosti ZOO o poskytnutí nových jedinců.

Dnešním trendem je v podobných případech využití nevyhovující expozice pro jiné, především menší druhy zvířat, nebo pro nechovné skupiny či jedince. V provozu expozic vybudovaných ve 20. století je tedy možno pokračovat, ovšem bez možnosti udržet zde chovné skupiny zmíněných ikonických druhů. Tím by mohlo dojít k ohrožení dlouhodobé pověsti ústecké zoo jako zařízení pyšnícího se tradičně návštěvnicky vyhledávanými druhy. Ostatně i dnes bohužel lze v ZOO najít objekty a expozice, které ve špičkových zoo nenajdeme, např. venkovní výběh pro aligátora a venkovní klece pro primáty, či vysloveně zchátralé a provizorní objekty, jako jsou ubikace pro malé kočkovité šelmy, antilopy, velbloudy a lamy. Doslova "strašákem“ je objekt ve spodní části výběhu jelenů bělohubých. Další „časovanou bombou“ je kdysi plánovaný botanický či tropický pavilon situovaný pod výběhem poníků, jehož základy postupně zmizely pod vrstvou stavební suti a odpadu z demolic a terénních úprav v důsledku snahy šetřit na skládkovném.

Popsaný neutěšený stav má samozřejmě různé důsledky; jedním z nich je návštěvnost. Ta dlouhodobě kolísá mezi cca pouhými 120 000 až 165 000 osob. Jiné zoo v České republice o srovnatelné velikosti a odpovídající kolekci zvířat mají návštěvnost přes 200 000, či daleko více a relativně daleko lépe jsou na tom i zoo, které z pohledu běžného návštěvníka tak atraktivní kolekcí nedisponují. Srovnání lze vyhledat ve výroční zprávě Unie českých a slovenských zoo. Odpovídající zoo v zahraničí pak mají výsledky daleko lepší. Například návštěvnosti ústecké zoo dosahuje i malá zoo v saské Hoyerswerdě (velikost cca 7 hektarů).

Příležitosti

Silnou stránkou ZOO je především její topografické umístění. Velmi dramatický a romantický charakter má zejména západní část ZOO s rozeklanou roklí, strmým kamenitým svahem a konečně opuštěným lomem, který zcela zarostl vegetací. Příkrý a dlouhý svah je sice pro mnohé návštěvníky odrazující a nepříjemný, zejména při výstupu do horní části areálu, což je částečně i vzhledem k tomu, že je zde návštěvník nucen absolvovat poměrně dlouhé úseky, při nichž prochází podél stále stejné expozice, nebo dokonce jen kolem prázdných ploch či výsadeb. Na

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

druhé straně je nutno si uvědomit potíže, které by plynuly z opačného stavu - zoo umístěné na rovných plochách jsou nuceny sahat k nákladným úpravám, aby dosáhly větší dramatičnosti svého terénu. Navíc handicap strmého svahu je možno řešit terasovitým uspořádáním a expozicemi, které výhody takovéhoto terénu využijí.

Historie v areálu ZOO zanechala celou řadu zajímavých druhů dřevin i umělých krajinářských a dekorativních prvků, například zbytky zkamenělých stromů ve výběhu australských běžců emu.

Obrovskou devizou je skutečnost umístění areálu ZOO v bezprostředním sousedství přírodní krajiny Mariánského vrchu, který tvoří zelené srdce města. Zůstane-li tato krajina zachována, může spolu s klidným areálem ZOO tvořit prostředí výskytu volně žijících druhů zvířat, především ptactva, a pokračovat tak v odkazu zakladatele někdejšího ptačího parku a v jeho myšlence chránit ptactvo i přírodu obecně.

V neposlední řadě je tu bohatá historie, chovatelské úspěchy a genetické bohatství druhové kolekce a ikonická zvířata, díky níž se ústecká zoo těší velkému povědomí veřejnosti.

Nelze opomenout ani dobrou dopravní dostupnost města a regionu díky vysokorychlostní trati a blízkosti dálnice.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

2 Charakter areálu a druhová skladba

V této části předkládám celkové pojetí areálu ZOO, které se skládá z posouzení celkového charakteru areálu, zoologické složky, botanické složky a složky geologické, případně paleontologické.

2.1 Celkový charakter areálu

Areál ZOO má díky své dramatičnosti a členitosti všechny předpoklady získat potřebnou atraktivitu pro návštěvníky. Je k tomu ovšem potřeba maximálně využít jeho topografického potenciálu a jedinečných prvků, jako je například centrální rokle ve spodní části nebo opuštěný lom na okraji areálu.

Autor celkového architektonického řešení by měl při navrhování vycházet z toho, jak je areál ZOO vnímán při pohledu zdola, ale i shora, protože obě části areálu se od sebe výrazně liší a mají odlišné příležitosti i nedostatky. Měl by po areálu procházet oběma směry: Zdola nahoru vnímat ZOO očima turisty, který se vydává na túru od úpatí hory směrem k jejímu vrcholu, a přitom se těší pohledem na romantizující přírodní prvky, jako jsou např. skalní převisy, vodopády, kamenná moře, skalní plošiny, či solitérní balvany a využívá k intenzifikaci svého zážitku vyhlídky na různých výškových stupních. Unikátním prvkem je zde pak kombinace s pohledem na údolí Labe a samotný vodní tok, byť právě v lokalitě ZOO tento pohled nijak nenavozuje pocit panenské přírody. Výstup, který tyto prvky zahrnuje, znamená pro návštěvníka hor „pastvu pro oči“ a díky těmto prvkům v sobě tento člověk nachází ochotu kompenzovat náročnost či dokonce monotónnost výstupu. Podobný zážitek by měl mít i návštěvník ústecké zoo. Podaří-li se takovéhoto efektu dosáhnout, znamená to vyřešení letitého problému, který má řada návštěvníků s únavným stoupáním do kopce a eliminaci často nepříjemně vnímaného problematického prvku kopcovitosti.

Způsob zvládání výstupu do kopce je třeba řešit i s ohledem na generační strukturu návštěvníků: Dospělí uvítají možnost spíše poklidného výstupu do kopce v kombinaci s přestávkami spojenými s posezením nebo výhledem z vyhlídky nebo rozhledny; pro děti zde musejí být připraveny spíše aktivní prvky, neboť samotný výstup, vyhlídky a posezení pro ně budou spíše nudný zážitek. Zcela zásadním prvkem je zde nutnost možnosti integrace obou přístupů. Znamená to, že tam, kde vytvoříme prostor pro zábavu dětí, musí být současně k

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

dispozici prostor pro odpočinek dospělých, tj. nesmí dojít k situaci, kdy děti dovádějí a dospělí jsou odkázáni na „zdlouhavé“ a „nudné“ postávání a pozorování jejich aktivit.

Naopak při vstupu do ZOO shora se otevírají jiné možnosti. Reliéf areálu zde není tak dramatický jako ve spodní části naopak, působí spíše dojmem horských luk a plání a nabízí široké pohledy na České Středohoří.

Areál by se měl stát skutečným přírodě blízkým parkem, jedinečnou geologickou, botanickou a zoologickou expozicí, představující návštěvníkovi charakteristické prvky krajin a přírodních stanovišť, která jsou domovem chovaných druhů. Současně návštěvníka seznámí s historií i současností lokality, na níž se rozkládá a s druhy, které zde žijí volně.

V rámci prací na zadání věcného záměru byl vyhotoven základní koncept prezentace geologického dědictví a primární geologická studie mapující velmi obecně geologické poměry v ZOO. Ta bude sloužit jako podklad pro základní úvahy při navrhování a projektování nových staveb.

Všechny tři složky se protínají v paleontologické historii. Minulost planety a její živé a neživé složky neustále fascinuje veřejnost a měla by mít místo i v expoziční části. Ostatně nebude to nic nového – pamětníci si jistě vzpomenou na tzv. stezku dinosaurů realizovanou v Zoo Ústí nad Labem během 80. let minulého století. Ještě dnes se v areálu nalézá několik jejích pozůstatků. Možností prezentace paleontologického aspektu je celá řada, v případě ústecké zoo bude možno využito tzv. rozšířené reality a začleněním paleontologických prvků do geologických expozic.

2.2 Zoologická složka

Základem pro zoologickou druhovou skladbu budou dvě základní platformy. První platformou je část, jejíž motto je „Od dna moří po vrcholy Himálaje“ a druhou „Biodiverzita ostrovů“.

Druhovou skladbou se tedy ZOO v zásadě nebude specializovat na konkrétní geografické oblasti nebo zoologické skupiny, ačkoliv větší zastoupení oblasti nebo skupiny nebude vyloučeno. Druhová skladba bude komponována tak, aby představovala druhy živočichů a jejich stanoviště a současně odrážela aktivity probíhající na jejich ochranu či záchranu ve volné přírodě. Tím bude do charakteru ZOO vnesen pozitivní prvek, kdy návštěvníka informujeme o tom, že má smysl chránit ohrožené druhy a že není zdaleka vše ztraceno, a rovnou uvádíme konkrétní případy a možnosti, jak je každý návštěvník může podpořit, byť malou částkou. Toto je zcela v souladu s

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

moderním pojetím zoo jako zařízení, kde chovaná zvířata vystupují jako "velvyslanci" svých druhů a přeneseně tak napomáhají jejich ochraně. Často se tím řeší i stavy přeplněné prostorové kapacity u řady druhů a souvisejícího útlumu chovatelské aktivity, kdy i vzácné a významné odchovy není paradoxně kam umisťovat, zatímco zbývající jedinci ve volné přírodě jsou vystaveni riziku bezprostředního ohrožení.

Naopak v ZOO by měly být i stavby odpovídající chovatelským potřebám v případech, kde bude ZOO chovat druh důležitý pro mezinárodní chovný program. Tyto stavby budou řešeny spíše funkčně pro umožnění praktikování chovatelských postupů; jediným požadavkem zde bude zachování možnosti návštěvníka pozorovat daná zvířata celoročně. K tomu nebude třeba budovat odpovídající návštěvnické expozice, například umožnění skrytého pozorování (průhledy, kamery apod.) může být často naprosto postačující, zejména v případech návštěvnicky méně známých či atraktivních druhů.

Dalším charakteristickým prvkem bude prezentace celých společenstev organismů s cílem interpretovat význam druhů pro zachování přirozené rovnováhy a dopad, který na tuto rovnováhu má nebo může mít jejich zánik. Tam, kde to nebude možné či proveditelné, bude použito jiných druhů i z jiných geografických oblastí, avšak plnících ve společenstvech obdobné funkce. Jedním z přínosů této prezentace je vysvětlení, že ve volné přírodě neplatí lidská kategorizace na organismy užitečné a škodlivé a utváření změny pohledu široké veřejnosti na význam ochrany druhové biodiverzity.

V souladu s výše uvedenou charakteristikou se i bez ohledu na deklarovanou "neochotu" specializovat se na konkrétní regiony či skupiny druhů otevírají tři možné okruhy biotopů chovaných druhů.

Hory a skály

Pojem zahrnuje více typů stanovišť, nejen skály, ale i rokle, náhorní planiny, pahorkatiny, či úvaly a zlomy. Současně je možno říci, že celá řada panenských území je dnes zachována právě v těchto oblastech, samozřejmě pro jejich nepřístupnost a malou využitelnost pro člověka. Vymezení "fauna hor" je proto dostatečně rozsáhlé pro pestrost skladby druhů flory a fauny i pro prezentaci geologického základu jejich existence.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Pláně a náhorní planiny

Tento typ expozic je možno lokalizovat pouze v nejvyšší části ZOO, kde je možnost uzpůsobení terénu pro tyto druhy.

Voda

Řeka Labe představuje spojnici s okolím areálu ZOO a Mariánského vrchu; především však je inspirací pro vývoj skladby druhů vázaných na vodu. Kromě druhů, které v řece žijí, ať už makroskopických, tak mikroskopických, tedy "neviditelných", se tak otvírají další úrovně vnímání života ve vodě: Řeka teče do moře, v ZOO tedy mohou mít logické místo i druhy žijící ve světových oceánech. Vodu obecně nacházíme i v jiných formách a na jiných místech, například ve výmolech rozježděných cest, kde se po jarních deštích dlouho drží dešťová voda, a kde mají místo další tzv. "neviditelné" druhy.

Neviditelný svět podzemí

Málokdo si uvědomuje, co se skrývá pod jeho nohama, jaká pestrá paleta živočichů žije v zemi a pod ní a jaký vliv mají tito živočichové na celý ekosystém. Jedná se o mikroskopické rostliny a živočichy, ale i obratlovce. Zde je možno pomocí mikroskopů, animací a interaktivních pomůcek vytvořit atraktivní a pro návštěvníky zajímavou expozici, do které mohou být zakomponovány i herní prvky pro děti.

2.3 Botanická složka

Rostliny, zejména dřeviny, byly již od počátku jednou ze silných stánek areálu ZOO. Toho času se zde nachází 849 stromově rostoucích dřevin, 46 porostních skupin a 92 keřů. Dendrologický průzkum ukázal, že v ZOO se nacházejí některé velmi zajímavé druhy i exempláře dřevin a nastínil možnosti posílení botanické složky expoziční části. Kromě doporučení pro doplnění nebo novou výsadbu se bude botanický aspekt uplatňovat především při navrhování a realizaci nových nebo upravených expozic a dotváření ploch v jejich okolí. V rámci expozice bude vytvářen prostor pro prezentaci dřevin nacházejících se v areálu rozšíření nebo na stanovišti chovaných druhů. Kromě původních dřevin (javory, duby, lípy, ovocné stromy a keře) budou tedy v areálu ZOO nacházet místo i druhy exotické, ovšem při akceptování jejich stanovištních

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

požadavků. Tam, kde by využití exotické dřeviny nebylo možné, bude místo ní navržen odpovídající typ dřeviny místní či dřeviny patřící do širší geografické oblasti plnící obdobnou ekologickou funkci.

Botanická složka bude mít své místo i ve vzdělávacích programech – kromě označení a základních informací o rostlinstvu v areálu se ZOO zaměří i na výukové programy vysvětlující význam rostlin i konkrétních skupin či druhů a jejich funkce na daném stanovišti.

2.4 Geologická složka

Kromě základní roviny promítnutí místních geologických podmínek do konceptu prezentace, například označením zajímavých míst nebo útvarů v areálu zoo, bude geologická složka zastoupena i konkrétními expozicemi, které ústecké zoo přidají nádech jedinečnosti, neboť zde budou k vidění zajímavosti, za kterými by jinak návštěvník musel absolvovat dlouhou a náročnou cestu do různých částí republiky nebo dokonce světa. Koncepce geologické prezentace bude vycházet z geologického podloží zoo. O spolupráci na zapojení této složky má zájem hned několik odborníků. Podle možností prostorových, časových a finančních budou postupně instalovány různé specializované geologické expozice, některé i s paleontologickými prvky. Nejpřímočařejším prvkem integrace geologie pak budou interaktivní geologické stezky a stanoviště.

Dále o geologické složce platí stejný koncept jako v případě složky botanické – při navrhování designu expozic bude přítomen geologický specialista, který expozici dotvoří z pohledu geologického a představí zde typické geologické fenomény vyskytující se na přírodním stanovišti daného druhu.

Návrhů na interaktivní prezentaci geologické složky je k dispozici více a bude nutná spoluúčast jejich nositelů a dohodnutí optimálního způsobu řešení těchto konceptů tak, aby optimálním způsobem zapadly do celkového rámce areálu ZOO.

3 Koncepce a design expoziční části

Tato část je sice nosnou kapitolou celého generelu, je však nutno upozornit, že v řadě případů nerozhodují o konečné spokojenosti a kvalitní zkušenosti návštěvníka pouze expozice. Řada lidí odchází ze ZOO (a nejen ze ZOO) spokojena díky kvalitě návštěvnických služeb, dobrému jídlu,

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

možnosti strávit volný čas v naprostém klidu, nebo potěšení z chvil společně strávených se svými dětmi nebo blízkými.

Zatímco některé prvky areálu nejsou vázány na bohatý rozpočet, u expozic tomu tak většinou je. I zdánlivě přírodní expozice mohou být investičně velmi náročné – k vybudování přírodě blízké expozice nemusí stačit jen obehnat nějaký atraktivní prostor sítí a vpustit sem zvířata. Nicméně zcela jednoznačně lze říci, že úspěšnost ZOO není vázána pouze na drahé a vysoce propracované expoziční celky, ale i na drobnější stavby, které v areálu plní spíše funkci ozdobnou.

Plánovat v dnešní době rozvoj expozic je velmi složitý úkol, zejména v prostředí velkého města vlastnícího celou řadu dalších zařízení, na jejichž údržbu a rozvoj chybějí finanční prostředky. Ideové záměry monumentálních a architektonicky cenných staveb mohou v takové situaci působit iracionálně. Přesto je nutno argumentovat, že ústecká zoo se v minulosti proslavila prudkým rozvojem a výstavbou v té době moderních objektů a následně také chovem celé řady návštěvnicky vysoce přitažlivých a současně vzácných a cenných druhů a jedinců zvířat. Jestliže byly doby, kdy byla tato ZOO v popředí na scéně domácí, ale i mezinárodní (někdejší odborný pracovník Dr. Zima byl svého času členem prestižní odborné skupiny IUCN a koordinátorem celoevropského chovu dvou ohrožených druhů zvířat), pak si podle mého názoru jednoznačně zaslouží mít i dnes ojedinělý a vysoce kvalitní generel rozvoje, byť by na jeho realizaci chyběly v dlouhodobém horizontu finanční prostředky.

Rozvoj zoologické zahrady by měl probíhat v několika etapách, tak, aby obnova či nové založení expozic v první fázi nezatížilo zřizovatele velkou sumou finančních prostředků, ale aby došlo k postupné tvorbě nových expozic, případně oprav expozic stávajících, které budou pro účely chovaných druhů zvířat i do budoucna vhodné. Teprve postupně, tak jak budou prováděny nové studie a projektové dokumentace se budou řešit nové, větší celky moderních expozic.

Zoologická zahrada v Ústí nad Labem by měla projít změnami ve znění úvodních dvou základních koncepcí, a to je „Od dna moří po vrcholky Himálají“ a „Biodiverzita ostrovů“.

3.1 Spodní část ZOO

Svět vody

Při nastínění přeměny současné zoologické zahrady na zahradu moderního typu započnu u současného hlavního, tedy spodního vstupu do ZOO.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Vstup do ZOO - podél oplocení sousedícím s Drážďanskou ulicí – vytvořit jako součást přízemní vstupní části budovu (zastřešené atrium) se soustavou akvárií s názvem „Od pramene Labe k Severnímu moři“ s turnikety a prodejnou suvenýrů. Tato expozice by měla návštěvníky seznámit s jednotlivými živočichy, kteří žijí v této Evropské řece, včetně druhů zavlečených, se zdůvodněním odkud a jak byly zavlečeny a co způsobují. Budova by měla být stavebně sladěna s historickými budovami v dolní části ZOO.

Expozice lachtanů - v těsné blízkosti správní budovy zoologické zahrady se nachází expozice tuleňů. Za touto expozicí (směrem k objektu „U Poláků) bude v podstatě zrcadlově zrealizována expozice lachtanů i se zázemím a bazény, Zázemí pro lachtany bude vybudováno v jedné (dnes již zbourané části stávajícího objektu). Zde bude možnost seznámit návštěvníky formou komentovaných krmení s rozdíly mezi těmito živočišnými druhy.

Veterinárně environmentální centrum - vlastní budova (U Poláků) bude přestavěna na environmentálně veterinární centrum, viz. Kapitola 5.2.

Stávající expozice orangutanů bornejských. Tato expozice se může využít dvěma způsoby, v případě realizace pavilonu „Asijský dům“:

1. ponechat expozičně pro jiný druh zvířat s minimálními náklady na přestavbu
2. ponechat a s drobnými úpravami přestavět na kavárnu „U Ňuňáka“, kde by návštěvníci mohli relaxovat v „expozici“, kterou využívali naši orangutani. Vybavení by bylo ponecháno co možná nejvíce podobné expozičnímu, doplněné fotografiemi orangutanů, a dalšími chovatelskými artefakty. Zároveň by tento objekt mohl sloužit jako malá výstavní síň k pořádání výstav obrazů, fotografií a hrací místo pro děti.

Expozici tučňáků ponechat i se současným, využitím

Expozice vyder malých a tapírů – tyto dvě expozice jsou v současné době v rekonstrukci. Vzhledem k tomu, že oba druhy využívají vodu, je vhodné ponechat je v této části ZOO.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Expozice vodních ptáků – expozice projde rekonstrukcí, zejména zasíťováním expozice, aby nedocházelo k predaci mláďat jinými druhy ptáků. Expozice bude koncipována jako průchozí a zvětší se vodní plocha vybudováním druhého bazénu s propojujícím potokem. Bude nutno zrekonstruovat střechu budovy pro vodní ptáky a provést drobné situační úpravy v tomto objektu.

Expozice ptáků jihovýchodní Asie vznikne na místě pavilonu bývalé „Bažantnice“, který byl pro celkovou zchátralost v loňském roce odstraněn. Expozice nabídne návštěvníkům zejména zoborožce vrásčité, v jejichž chovu je ZOO na špičce v Evropě a další druhy asijských ptáků. V současné době je stavba ve fázi přípravy podkladů pro studii a geodetického zaměření. Tato expozice bude tvořena venkovními voliérami a vnitřním zázemím pro ošetřovatele i chovaná zvířata.

Park Heinricha Lumpeho

Část, kde se bude moderní ZOO odkazovat na svoje historické kořeny a návštěvníkům se zprostředkuje unikátní zážitek ve stylu retro. Bude obsahovat projekt obnovy části někdejšího parku H. Lumpeho v centrální rokli, kde dojde ke koncentraci prvků, které se původně nacházely i mimo prostor rokle. Tento celek bude jedinečný v tom, že ačkoli se zoologické zahrady světa standardně snaží likvidovat vše staré, v Ústí se část „starých časů“ ponechává a stává se z ní návštěvnická atrakce. Kromě možnosti čerpání dotací ze specifických zdrojů, např. program přeshraniční spolupráce, bude mít existence tohoto bloku jasný účel – snahu přilákat do ZOO německé návštěvníky s nabídkou představení jejich vlastního historického dědictví. V Německu je zastoupení zoo značné, ovšem žádná z nich nenabízí podobný prvek, jako ústecká zoo = možná „konkurenční“ výhoda. Součástí tohoto bloku bude unikátní úprava okolí modelu romantického hrádku nazvaného jeho zakladatelem Heinrichsburg.

Tato část by měla být převážně relaxační a meditační, doplněná pouze o malé expozice naší fauny, zejména obojživelníky, plazi a ptáky, případně drobné savce. Tyto drobné expozice by měly tuto část jen vhodně a vkusně doplňovat, ne ji převyšovat okázalostí.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

3.2 Střední část ZOO

Pavilon primátů - bude zatím ponechán, i když je v dezolátním stavu. Problém by řešil „Asijský dům, kam bychom mohli umístit spolu s orangutany i asijské primáty. V případě realizace „Asijského domu“, bude stávající pavilon primátů zbourán a nahrazen výběhy pro mandrily rýholící, s další plochou pro expoziční využití.

Přestavba pavilonu Exotária - je nutná v co nejkratší době, a to jak z hlediska zachování bezpečnosti zaměstnanců a chovaných živočišných druhů, tak z hlediska nutnosti zabezpečení návštěvnického komfortu a pohody zvířat. Rekonstrukce se týká zejména horního a částečně spodního patra této budovy a přestavby části pro chov aligátorů severoamerických.

Již v roce 2018 bychom chtěli započít s rekonstrukcí spodní části tohoto pavilonu výstavbou nové expozice hadů ve vstupní části, která se bude skládat ze dvou terárií, případně s budováním velkého terária pro anakondy v zadní části chodby pro návštěvníky. Tato expozice bude ústit do části „umělé řeky“, ve které budou umístěny trnuchy skvrnité. Horní patro bude nutno celé zbourat, včetně střechy a postavit znovu, včetně vnějších, navazujících expozic a expozice aligátorů severoamerických, která by měla vzniknout ve spodní části exotária ve vestibulu, který je v současné době nevyužitý. Předpokladem je změna projektové dokumentace.

Pavilon velkých šelem - tento pavilon je po nedávné rekonstrukci, nicméně zde dochází k zatékání do střechy a je problém s úniky tepla. Bude muset proběhnout nové zastřešení tohoto pavilonu a zavedení rekuperace, poté může sloužit dál jen s drobnými úpravami expozic. V prostorách chodby pro návštěvníky bude vytvořen prostor s nádržemi pro chov terarijních živočichů i bezobratlých (například mravenci) a v celém prostoru bude zlepšen návštěvnický komfort. Dojde na zastínění venkovních, zasklených expozic.

Šelmy výběhy - budou situovány v lesním porostu nad pavilonem velkých šelem a poskytnou přirozený výběh pro vybrané druhy malých i velkých šelem tak, aby návštěvníci průhledy do expozic mohli sledovat chování těchto zvířat.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Expozice pand červených, včetně zázemí – bude přesunuta do blízkosti hřiště U trpaslíka. Do této části budou přemístěny expozice se zvířaty žijícími v horských oblastech Asie. Tím zároveň získáme prostor pro výběhy související s výstavbou Exotária. Tuto expozici zároveň vhodně doplňuje již stávající bambusový porost, který je zde zapojen.

Expozice ptáků podhůří Himálaje - jednoduchá voliéra se zázemím. Lehká dřevěná stavba v těsné blízkosti expozice pand se zaměří na ptáky této oblasti. Umožní návštěvníkům prohlídku expozice, která oživí v současné době nehostinnou cestu do horní části ZOO a bude tématicky navazovat na další expozice v této části.

Expozice jelenů bělohubých - vznikne v místě bývalého botanického pavilonu po sanování povrchu současné deponie stavebního materiálu. Bude vybudováno oplocení s odchytovou obůrkou a lehkým dřevěným zázemím se seníkem.

Expozice supů himálajských - velká voliéra pro chov těchto ptáků se zázemím pro chovatele a možností oddělení jedinců. Zázemí pro chovatele bude využito i pro chovatele jelenů bělohubých.

Expozice sov - vystavíme nové expozice pro sovy v místech současného umístění klícek pro odchov sov v moderním stylu a s výhledovými prostory.

Sanace pavilonu primátů - realizace proběhne v případě výstavby Asijského domu, který umožní ustájení více druhů primátů a samozřejmě orangutanů. Na místě současného pavilonu primátů vznikne prostor pro výběhy mandrilů rýholících a dalších druhů primátů.

Vyhlídka do výběhů i do krajiny - bude vytvořena v lesním prostoru nad pavilonem velkých šelem u výběhů a umožní návštěvníkům zajímavý pohled jak do prostoru výběhů, tak do volného prostoru a na tok řeky Labe.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Medvědi, vlci, dhoulové - tyto druhy velkých šelem zaplní prostor v západní části areálu, kde jsou v současné době ustájeni jeleni bělohubí. Budou zde zbudována oplocení se stavbou zázemí pro všechny tyto druhy, pro dhouly s větší ubikací s vytápěním. Středem celé expozice povede dřevěná lávka, uprostřed s vyhlídkou, která umožní sledování zvířat v expozici a zároveň návštěvníky dovede do lomu, ve kterém budou voliéry s dravci.

Voliéra pro dravce - bude vybudována v místě nepoužívaného lomu. Voliéry budou moderně pojaté s možností průchodu návštěvníků expozicí.

3.3 Horní část ZOO

Sloni, orangutani Asijský dům - stěžejní pavilony pro ikonické druhy chovaných zvířat. Pavilon orangutanů je stavbou víceúčelovou, která umožní najít zázemí i pro další druhy primátů a tím uvolní možnosti pro sanaci současného pavilonu primátů.

Osli somálští (rekonstrukce) - stáj pro osly somálské je z počátku 90. let. Zázemí ve stáji je odpovídající, problémem je však umístění dvorků a seníku na vrchní části. Ten je neestetický a neplní účel. Zároveň bude vyřešen prostor výběhů, který je na navážce a silně eroduje.

Antilopy (stáje) - současná expozice antilop je nevyhovující jak skladbou tak ustájením. Bude přebudována na moderní výběhy se samostatnými stájemi tak, aby bylo možno pozorovat antilopy i v zimě a zároveň byla zabezpečeny vyhovující podmínky pro jejich chov.

Afričtí kopytníci (pavilon) - pro horní část zahrady je nutný další krytý pavilon. Umožní jak pozorování zvířat v zimních měsících, zároveň poskytne dostatečné, temperované zázemí pro chované druhy afrických kopytníků. Bude umístěn ve spodní části současného výběhu kopytníků. Po dobu stavby nového pavilonu bude i nadále používán současný - již nevyhovující pavilon, který bude po dostavbě sanován.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Papoušci (expozice) - vybudujeme na travnaté části obrácené k jihu po levé straně od horního vchodu. Bude plnit nejen funkci expoziční (chov papoušků), ale i funkci odpočinkovou a relaxační. Doplníme lavičkami s edukačními prvky a prostorem pro oddych návštěvníků Zároveň využijeme krásný výhled do údolí Labe a na protilehlé kopce Českého středohoří, který tato místa nabízí.

Velbloudi (stáj) - bude vybudována v prostorách současného výběhu a to tak, aby návštěvníci mohli pozorovat ustájená zvířata i v zimních měsících a bylo vytvořeno vhodnější prostředí i pro chovaná zvířata. V současné době jsou velbloudi chováni v betonové ubikaci, kde jsou zvířata v průvanu, a která je provizorně zastřešená a v současné době nevyhovuje standardům chovu těchto zvířat.

Lamy (stáj) - také ustájení lam dozná přestavby, vzhledem k tomu, že je již nefunkční. Proto budou ve výbězích pro lamy postaveny lehké dřevěné stáje, které odpovídají současným trendům.

Voliéra exoti (přesun) - jedná se o voliéru, která je v současnosti umístěna u Exotária a byla původně určena k prezentaci papoušků. Svým výpletem je však pro papoušky nevhodná, a proto bude přesunuta do míst dnešní trampolíny. Jejím přesunutím se zároveň vyřeší prostor, který bude nutný pro výběhy po přestavbě Exotária. Vznikne zajímavější pestrost chovaných druhů ptáků, a tím větší atraktivnost pro návštěvníky.

Afričtí kopytníci (zvětšení, rozšíření výběhů) - zvážení možnosti zvětšení prostoru nad ZOO pro africké kopytníky a omezení eroze půdy sešlapem kvůli přesunům zvířat.

Expozice „Prales na Wallaceově linii“ v lokalitě Cihelna - kruhový pavilon, postavený v prostoru bývalé cihelny, který nabízí mnoho možností využití návštěvníkem. Uvnitř pavilonu bude točitá lávka, která návštěvníka vyvede až do výše zoologické zahrady a návštěvník bude mít možnost tudy po lávce přejít do zoologické zahrady nebo naopak, případně si zakoupit vstupenku jen do této expozice.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Co je Wallaceova linie?

Jde zoogeografickou hranici mezi ekosystémy Asie (Orientální oblasti) a Wallacey (oblasti se směsí asijských a australských společenstev) a tvoří její západní hranici. Poprvé se o ní zmínil Alfred Russel Wallace, po němž je pojmenována. Wallaceova linie vede mezi ostrovy Bali (Asie) a Lombok (Wallacea), mezi Kalimantanem (Asie) a Sulawesi (Wallacea) a mezi Filipínami (Asie) a Molukami (Wallacea).Směrem na východ od ní klesá počet zástupců fauny Orientální oblasti a stoupá počet zástupců Australské oblasti. Hraničí na východě s Weberovou linií, kde je ovšem počet zástupců obou oblastí zhruba vyrovnán.

Je třeba doplnit, pro větší přehlednost, že např. Baliská úžina, mez Jávou a Bali, tvoří pro savce ostřejší hranici, než Lombocká úžina (kudy právě províhá Wallaceova linie), která je tak významná pro ptáky. Např na Jávě, na rozdíl od Bali, žijí tito savci: letuchy, outloni váhaví, gibboni a řada dalších opic, luskouni, kuny, vydra, cibetky, levhart, levhart obláčkový, nosorožec, banteng, arni. Postupné chudnutí v této oblasti ukazuje toto: Lombok má jen 3 druhy opic a šelem, Sumbawa 2, Flores jen 1. Právě Lombocká úžina je východní hranicí výskytu trogonů, vousáků a lobošů, zároveň je západní hranicí pro loriovité, kakaduovité a kystráčky.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

4 Doplňková zařízení

Vzhledem k tomu, že zoologická zahrada je především místem pro relaxaci a vzdělávání návštěvníků, bude nutno bezpodmínečně zajistit parkovací plochy pro návštěvníky. Jako nejvýhodnější se jeví prostor nad horním vchodem, který je i v Územním plánu města Ústí nad Labem. I z analýzy parkovacích míst se toto místo jeví jako nejvhodnější.

Další, již v minulosti zvažovanou myšlenkou, je instalace lanovky od spodního po horní vchod. Je pravdou, že populace stárne a většina starších lidí (a nejen jich) do zahrady nepřijde jen proto, že prostě nemohou nebo nechtějí takové převýšení absolvovat. Řešení jejich pohybu po ZOO vláčkem je možné jen v letních měsících z hlediska bezpečnosti. V zimních měsících je přesun po ZOO pro tyto kategorie návštěvníků téměř neřešitelný.

4.1 Naučné a zážitkové zóny a stezky

ZOO od orientace na akce naučně-zábavného charakteru přejde k realizaci programů založených na vlastní aktivitě samotných návštěvníků. Jedním z hlavních nástrojů této cesty budou interaktivní a zážitkově-naučná zařízení a prvky. Budou rozmístěny ve volně přístupných interiérech i exteriérech expozic.

Dále dojde k vytvoření několika speciálních naučných stezek určených dětem, kde si děti budou moci vyzkoušet/simulovat některé zajímavé prvky chování a ze života vystavovaných nebo příbuzných zvířat. Děti tak dostanou možnost prožít návštěvu ZOO zcela jiným způsobem, než obvyklým procházením, které je nezřídka velmi často unaví.

Na vybraných lokalitách budou umístěna speciální stanoviště, kde budou mít návštěvníci možnost seznámit se s různými přírodninami a dozvědět se množství zajímavostí o vybraných zvířatech nebo společenstvech. Bude zde probíhat tzv. "samoobslužná výuka" za pomoci pracovních listů a dalších prostředků.

Na území "centrální rokle" bude částečně obnoven areál někdejšího Lumpeho parku s vybranými objekty a dekoracemi; celá oblast bude koncipována jako "retro" zóna odpočinku a meditace s centrální myšlenkou lásky a obdivu k volně žijícímu ptactvu a přírodě obecně, tak jak ji praktikoval zakladatel parku. Tento areál bude doplněn malými expozicemi naší fauny, zejména obojživelníky, plazi a ptáky.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

V rámci doplňkových zařízení se bude využívat i moderní digitální techniky, avšak vždy pouze v doplňkovém rozsahu pro rozšíření představy diváka o tom, co má před očima v dané expozici. Například metodou rozšířené reality se při pozorování zvířete může seznámit s fyziologickými procesy, které v těle zvířete právě probíhají apod.

4.2 Návštěvnická infrastruktura

4.2.1 Relaxační a samo občerstvovací zóny

Jednou z relaxačních zón bude částečně obnovený Lumpeho park -viz. výše. Další zóny budou zřizovány průběžně v rámci realizace jednotlivých etap budování ZOO; bude se jednat o různá zákoutí s lavičkami určená pro chvíle oddechu. Kombinací možnosti odpočinku a konzumace vlastního občerstvení budou tzv. samo občerstvovací zóny – vymezené plochy s odpočívadly a drobnými interaktivními zařízeními, případně menšími dětskými hřišti tématicky navazujícími na přilehlé expozice; smyslem těchto zón bude mimo jiné aktivní strávení chvíle odpočinku ze strany dětí a současně umožnění klidného odpočinku jejich dospělému doprovodu.

4.2.2 Stravovací zařízení a ubytování

V případě realizace objektu nového vstupu z bývalé cihelny, budou v tomto objektu zřízeny tyto stravovací a pohostinské služby - restaurace, rychlé občerstvení a kavárna. Ostatní restaurační nebo stravovací provozy budou zachovány, případně rozšířeny a modernizovány.

Ubytování bude realizováno generální přestavbou současného objektu velkých kopytníků na menší penzion s restaurací, ze kterého bude mít návštěvník výhled na rozsáhlou expozici kopytníků i na České středohoří. Ubytování tohoto typu je u návštěvníků ve velké oblibě (jako příklad může sloužit hotel Safari ve Dvoře Králové nad Labem), díky „exotice“, kterou poskytuje ubytování a stravování s pohledem na zvířata.

4.2.3 Komerční zařízení

Prodej zboží

Prodej upomínkových předmětů bude u všech variant využíván zejména k podpoře vzdělávacích aktivit ZOO. Jeho výnosnost bude záviset na zásadním navýšení návštěvnosti.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Prodejny se suvenýry budou umístěny u obou vchodů tak, aby jimi návštěvník procházel při vstupu i odchodu ze ZOO.

Zařízení a plochy určené pro reklamní služby

K umístění reklam budou využívány plochy a objekty umístěné v rámci občerstvovacích zón a v jejich bezprostředním okolí, na dětských hřištích a v jejich bezprostředním okolí mimo expozice zvířat, a dále na oplocení zoo, případně u vstupů do ZOO.

4.2.4 Ostatní objekty služeb návštěvníkům

Zařízení pro hygienu a péči o děti

ZOO disponuje třemi veřejnými toaletami, jejichž kapacita je z hlediska aktuálních počtů návštěvníků dostatečná. Případné rozšíření expozic a stravovacích služeb bude spojen s navýšením kapacity toalet na základě filosofie „welfare i pro návštěvníky (nový pavilon – nové toalety) a související zařízení“.

Zároveň budou v klidných částech areálu ZOO umístěna diskrétní místa pro kojení.

Návštěvnický mobiliář

Bude vypracována studie jednotného vzhledu a charakteru prvků mobiliáře (lavičky, rozcestníky, přístřešky atp.) pro všechny varianty a realizace jednotlivých prvků se jí bude průběžně řídit. Různými typy mobilních celků bude možno i označit okruhy, či expoziční celky.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

5 Obslužná zařízení, objekty a zóny

Značná část stávajících zařízení vznikla v 80. nebo 90. letech minulého století. Správní budova dokonce pochází z doby založení Lumpeho parku. Obytné domy vznikly v 70. letech min. století nebo ještě dříve. Některé z nich ZOO získala začleněním příslušného pozemku do svého areálu (část horního úseku ZOO dříve tvořily zahrádky). Převážná část všech obslužných objektů je dosud obecně použitelná a kapacitně v zásadě odpovídá provozním potřebám ZOO, ovšem s podmínkou větších či menších investic nebo udržovacích prací. Jejich umístění je v zásadě vyhovující.

5.1 Možnosti přístupu a parkování

V roce 2017 proběhlo zpracování vyhledávací studie, jejímž zadáním bylo zmapovat a stanovit kapacitu ploch, které má zoo k dispozici a byly by využitelné pro účely parkování (např. plocha s průmyslovým objektem nacházející se ve spodní části ZOO za expozicí tuleňů) a zjistit možnosti získání nových ploch v těsném sousedství areálu ZOO. Místo jediného centrálního (a finančně nákladného) parkoviště by tak ZOO měla k dispozici několik menších ploch umístěných ve spodní i horní části, což by v případě spíše pomalejšího rozvoje a tím zřejmě stávajícího nebo mírně zvýšeného objemu návštěvnosti mohlo ve střednědobém výhledu postačovat. Studie byla předána a obsahuje i vyjádření dopravní policie a je v souladu se stávajícím územním plánem rozvoje města. Ze studie jednoznačně vyplynulo, že nejvhodnější je parkoviště nad horním vchodem, které je i nejlevnější variantou.

5.2 Provozní zázemí

Dílny, sklady, garáže, zázemí pro zahradnickou údržbu, skleníky a údržbu komunikací

Stávající provozní zázemí lze zachovat s uvedením do vyhovujícího technického stavu, s nutností postupného rozšiřování v návaznosti na tempo a objem přestavby ZOO. V budoucnu však bude nutná modernizace technického zázemí a jeho doplnění pro vytvoření podmínek pro činnost profesí nutných pro řádnou péči o nové i stávající budovy.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Příprava a skladování krmiv, chovatelské zázemí

Přípravna krmiv i objekt zimoviště projdou postupnou renovací a modernizací. Projekt na celkovou rekonstrukci elektroinstalace u obou budov je již zpracován. Zároveň bude nutno vybudovat u stávajícího objektu zimoviště i venkovní klece a voliéry pro zde chované druhy. V případě většího rozvoje ZOO, bude potřeba vytvořit nové chovatelské zázemí, které by obsahovalo přípravnu a sklady krmiv, objekty pro dočasný chov jedinců oddělených z různých důvodů - odstav, přebytečná zvířata, objekty pro neexpoziční chov zvířat s cílem jejich reprodukce.

Veterinární a vzdělávací zázemí

ZOO v minulosti disponovala vlastní veterinární ordinací pro malá zvířata, ta však byla zrušena. Veterinární servis je pro činnost ZOO nezbytný, a proto je nutné zvažovat zřízení zázemí pro činnost veterinárních lékařů. Pro tyto účely se jeví jako velice vhodný objekt ve spodní části ZOO (tzv. objekt „U Poláků“), který bude přebudován na veterinární a vzdělávací centrum s ordinací, operačním sálem, sklady lékařského materiálu a prostory pro umístění nemocných zvířat. Součástí objektu bude přednáškový sál se vstupem z Drážďanské ulice, který bude možno využívat i komerčně pro veřejnost. V horní části tohoto objektu plánujeme hostinské pokoje ZOO, případně kanceláře.

Administrativní zázemí

Stávající administrativní budova je pro současný i zvažovaný rozsah provozu ZOO dostatečná. Je samozřejmostí, že bude potřeba i tuto budovu postupem času zrekonstruovat a opravit.

Služební byty

Služební byty budou zachovány, neboť mají velký význam pro udržení klíčových zaměstnanců. Většina z nich bude muset dříve či později projít zásadní rekonstrukcí, vzhledem k tomu, že budovy, ve kterých se byty nacházejí jsou v celkovém nedobrém stavu. Některé byly postaveny počátkem minulého století.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Inženýrské sítě

Stávající sítě budou muset postupně projít zásadní modernizací, a to zejména v případě elektrických rozvodů, tepelného hospodářství, kanalizace a vodovodu. Páteřní rozvody elektřiny jsou nevyhovující a v současné době řešíme rozdělení vedení elektřiny do dvou okruhů dle jednotlivých trafostanic. Otázka zásobování vodou je t. č. v řešení. Systém vytápění geotermální vodou z hlubinného vrtu bude vyžadovat investice do obnovy infrastruktury.

Stav inženýrských sítí se dotkne i nových staveb, bude je potřeba značně posílit. To se promítne do nákladů při tzv. před - stavební přípravě, proto je nutno s těmito náklady počítat i při přípravě projektů.

Cesty a pozemní komunikace

Stav některých cest je velice špatný, proto bude nutná jejich rekonstrukce a v některých případech i vybudování dalších. Návrhy a vznik cest bude úzce navazovat na výstavbu expozic. Jedná se zejména o novou technickou cestu kolem expozice poníků kolem zahradnictví k přípravně krmiv a zimovišti. Docílí se tím odklon technických jízd po návštěvnických trasách a tím i větší spokojenost a komfort návštěvníků během pobytu v ZOO.

Geotermální vytápění

Zařízení pro vytápění ZOO bude potřeba zrekonstruovat vzhledem ke stáří tohoto systému. Již v současné době dochází k poruchám na oběhových čerpadlech. Zároveň do budoucna uvažujeme o využití alternativních zdrojů vytápění, zejména u malých a hůře dostupných expozic.

Udržení vody v ZOO

ZOO nemá dostatek vody, a to jak užitkové, tak vody plnící úlohu okrasnou. Naším úkolem bude hledat finanční zdroje na efektivnější hospodaření s vodou i s možností čerpání dotačních titulů v programu „Zadržení vody v přírodě“. V tomto projektu počítáme se zřízeném minimálně dvou retenčních nádrží na vodu.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

6 Péče o zvířata v nouzi

6.1 Volně žijící druhy

Péče o přijaté jedince volně žijících druhů s určitým handicapem v současnosti v areálu ZOO není možná z důvodů legislativních. ZOO je však historicky vyhledávanou institucí, na kterou se občané tradičně a logicky obracejí s žádostí o poskytnutí péče handicapovaným zvířatům nalezeným v přírodě nebo na různých místech v urbánním prostředí. Proto bude potřeba vybudovat zřízení samostatné stanice pro péči o zvířata volně žijící fauny umístěné v areálu objektu ležícího v ulici na Vrstevnici, a to včetně veškerého provozního a administrativního zázemí. Provoz musí být striktně oddělen od provozu ZOO, avšak lze jej kombinovat s provozem Centra pro zvířata v nouzi. Studie na přestavbu tohoto objektu je již realizována.

6.2 Zvířata chovaná v lidské péči

ZOO byla v minulosti svěřena povinnost péče o nalezená, opuštěná a týraná tzv. společenská zvířata, a to prostřednictvím zřízeného Centra pro zvířata v nouzi. Tato činnost zůstane zachována.

Centrum je nutno rozšířit o objekt určený k držení domácích koček, vytvořit zde oddělený sklad krmiv a dále odpovídající zázemí pro veterinární servis.

Generální oprava střech na kotcích pro psy se střednědobým výhledem.

Generální oprava inženýrských sítí, zejména kanalizace se střednědobým výhledem.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

7 Personální obsazení

Personální obsazení ZOO se bude lišit podle množství nových expozic i další strategie chovu. Bude nutno pracovat s variantou, že každá nová větší expozice přinese nárůst potřeby financí v návaznosti na personální obsazení. Vzhledem ke složité legislativě pro zadávání Veřejných zakázek a dalšímu nárůstu administrativy bude nutné zajištění personální kapacity v oblasti výběrových řízení a soustavné péče o svěřený majetek, která se z úrovně reakcí na vzniklé problémy musí přenést na úroveň preventivní a plánované údržby.

Pro realizaci konceptu botanické složky bude nutné přijmout zejména botanika s odpovídající odbornou kvalifikací a zkušenostmi.

V případě realizace nových expozic a návštěvnických částí zoo dojde k výraznému nárůstu pracovníků kontaktu s veřejností, a to v oblasti realizace naučných, osvětových a zážitkových programů. Částečně se však bude jednat o sezónní pracovníky.

ZOO musí mít dále k dispozici stálý okruh externích poskytovatelů služeb, především kvalitní kancelář projektanta se zapojením stavebního a krajinného architekta v současné době probíhají jednání s Českou zemědělskou universitou v Praze, s katedrou krajinářství a zahradnictví a s Vysokým učením technickým v Brně, katedrou zoo - staveb. Dotváření celého areálu z hlediska geologie a botaniky je nutno provádět a konzultovat s příslušnými odborníky. Zoo musí mít rovněž k dispozici stálé externí spolupracovníky pro design a pro mediální práci, kteří budou spolu s vedením zoo dbát na dodržování příslušných manuálů podnikové identity a zajišťování dlouhodobé konzistence celkového obrazu zoo v očích veřejnosti. Zvážit je nutno externí poradenství v oblasti marketingu, veřejných zakázek a péče o majetek.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

8 Návrh postupu

Jako základ dalších aktivit v nejbližší době navrhuji následující postup, uvádím jednotlivé kroky:

1. provedení zaměření celého areálu ZOO, které již postupně probíhá,
2. rozpracování věcného zadání jednotlivých objektů a expozic, již postupně probíhá,
3. vypracování podrobného návrhu studie dalšího rozvoje jednotlivých expozic, již probíhá,
4. po schválení studie dle finančních možností postupná příprava projektové dokumentace pro jednotlivé objekty a postupná realizace těchto objektů.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

9 Závěr

Vytvářet generel rozvoje v dnešní době a v dnešní situaci, v níž se nejen město Ústí nad Labem, ale celá řada dalších obcí a měst nachází, je složité. Investiční zdroje financování nových staveb jsou velmi omezené.

České zoologické zahrady, na jejichž rozvoji se soustavně pracovalo hned od počátku 90. let minulého století, kdy se s pádem železné opony otevřel nekonečný vesmír odborných poznatků a zkušeností s designem a rozvojem zoo nashromážděných po celém světě, a které měly příležitost využít především evropských zdrojů financování, jsou dnes mnohem dál a svůj stav dále vylepšují.

První etapa rozvoje ústecké zoo v 70. a 80. letech utrpěla nedostatkem informací, dobovým pohledem na stavby v zoo a překotností ve snaze vytěžit maximum z tehdy dostupných finančních zdrojů a ve srovnání s novými trendy nastupujícími ve vyspělých západoevropských či amerických zoo na přelomu 80. a 90. let bylo na počátku 90. let nutno i přes uznání nesmírného vynaloženého úsilí konstatovat, že ústecká zoo není z pohledu chovatelských zařízení institucí, která by určovala směr přinejmenším v České republice, navzdory vysoké odborné úrovni své práce a významnému genetickému potenciálu své kolekce. V mnoha ohledech je tak ústecká zoo v porovnání s jinými víceméně na počátku velkého díla.

Na rozdíl od některých jiných českých zoo neměla ústecká zoo možnost čerpat finanční prostředky EU v programovém období 2007 - 2013. To znamenalo další prohloubení jejího historického handicapu.

Nyní je potřeba zaujmout zásadní rozhodnutí, zda tomu tak bude i desítky dalších let, anebo zda ústecká zoo dostane po dlouhé době opět prioritní význam z hlediska městských investic a zda město Ústí nad Labem bude ze své ZOO chtít vytvořit zařízení schopné obstát v čím dál tím náročnější konkurenci, byť toto slovo v prostředí zoologických zahrad nemá takovou relevanci, jako v jiných odvětvích.

Na základě tohoto rozhodnutí je třeba nejprve uvolnit významné prostředky na vypracování projektové dokumentace a dále průběžně usilovat o zlepšování stávajících objektů, kde jsou již nyní priority zcela jasné. První v pořadí jsou objekty pro ikonické druhy, jako jsou sloni a orangutani, dále Exotárium, nosorožci a další druhy zvířat.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Plánování rozvoje zařízení jako je zoologická zahrada je proces velmi složitý a zahrnuje řadu různých aspektů. Ještě složitější je pak díky řešení nahromaděných problémů s údržbou budov a staveb v areálu, díky nimž se často nelze jednoduše věnovat jen úvahám o budoucnosti.

I přes všechny problémy, které se zde nacházejí má zoologická zahrada ohromný potenciál jak v geografickém rozložení, a možnosti poskytnutí zázemí chovaným druhům zvířat, tak v možnosti poskytnutí relaxačního a edukačního zázemí pro všechny generace návštěvníků.

Ing. Roman Končel, ředitel Zoo Ústí nad Labem

20. prosince 2017

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Na vypracování tohoto zadání se podíleli:

Podněty k novým expozicím a druhové skladbě:

Tým zaměstnanců Zoo Ústí nad Labem
Lubomír Moudrý, bývalý ředitel ZOO
Bořek Voráč, bývalý ředitel ZOO

Podněty k začlenění prezentace geologického a paleontologického dědictví:

Tomáš Tomsa „Hřiště hrou s.r.o."
Patrik Fiferna Česká geologická služba Praha
Kamil Zágoršek, Technická univerzita Liberec
Jiří Čížek, Ochrana podzemních vod s.r.o.
Zuzana Vařilová, Muzeum města Ústí nad Labem
Martin Krsek, Muzeum města Ústí nad Labem

Podněty k začlenění a prezentaci botanické složky:

manželé Müllerovi, Libouchec

Technická pomoc:

Jiří Trávníček, ředitel Zoo Plzeň
Vladimír Pokorný, ředitel Zoo Hluboká nad Vltavou
Kolektif, Praha
Vladimír Binder, Ústí nad Labem
Ivona Svobodová, Česká zemědělská univerzita v Praze
Jiří Bárta, Ústí nad Labem
Vladimír Budinský, Ústí nad Labem
Jaroslava Fišerová, Děčín

Sestavení konceptů do předkládané formy:

Roman Končel, ředitel Zoo Ústí nad Labem p. o.

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

10 Seznam příloh:

1. Krátkodobý výhled realizace projektů
2. Střednědobý výhled realizace projektů
3. Dlouhodobý výhled realizace projektů
4. Mapové podklady
5. Hydrogeologická studie zaměřená především na možnosti zásobování vodou a udržení vody na území zoo (uloženo v archivu zoo v tištěné podobě)
6. Analýza páteřních elektrorozvodů (uloženo v archivu zoo v tištěné podobě)
7. Dendrologický průzkum včetně nástinu dalšího rozvoje botanické složky a včetně zaměření vzrostlé zeleně a cest (uloženo v archivu zoo v tištěné podobě)
8. Prvotní geologická studie (uloženo v archivu zoo v tištěné podobě)
9. Pracovní filmový dokument ke stávajícímu stavu a výhledu rozvoje pro potřeby prezentace orgánům města jako podkladový materiál k návrhu rozvoje (uloženo v elektronickém úložišti zoo)
10. Geodetické zaměření stromů a cest v areálu zoo (uloženo v archivu zoo v tištěné podobě)
11. Analýza vnitřních elektrorozvodů a doporučený rozsah záložních zdrojů napájení (uloženo v archivu zoo v tištěné podobě)
12. Studie parkovacích stání pro ZOO v Ústí nad Labem (uloženo v archivu zoo v tištěné podobě)

Ing. Roman Končel
ředitel
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
T. +420 720 043 635
E: roman.koncel@zoousti.cz

Příloha č. 1

Krátkodobý výhled realizace projektů

Aktuální projekty ve fázi přípravy (2018 - 2019)							
Název expozice	**Umístění areál**	**Pavilon**	**Studie je potřebná**	**Projekt je potřebný**	**Stav. pov.**	**Veřejná zakázka**	**Předpokládaná hodnota (Kč)**
Vydra malá	spodní část	areál	Ne	Ne	Ne	Ne	500.000,00
Tapír čabrakový	spodní část	areál	Ano	Ano	Ne	Ano	1 200.000,00
Vodní ptáci	spodní část	areál	Ano	Ano	Ne	Ano	2 000.000,00
Zoborožci	spodní část	areál	Ano	Ano	Ano	Ano	5 560.000,00
Voliéra andulky	spodní část	areál	Ne	Ne	Ne	Ne	100.000,00
Terária hadi	střední část	Exotárium	Ne	Ne	Ne	Ne	300.000,00
Celkem	Jsou započítány i projekty a studie						9 660.000,00
Krátkodobé projekty (2018 - 2025)							
Název expozice	**Umístění areál**	**Pavilon**	**Studie je potřebná**	**Projekt je potřebný**	**Stav. pov.**	**Veřejná zakázka**	**Předpokládaná hodnota (Kč)**
Parkoviště	horní část	mimo areál	Hotová	Ano	Ano	Ano	20 000.000,00
Lanovka		areál	Ano	Ano	Ano	Ano	50 000.000,00
Horní vchod	horní část	areál	Ano	Ano	Ano	Ano	3 000.000,00
Sloni, orangutani Asijský dům	horní část	areál	Ano	Ano	Ano	Ano	150 000.000,00
Pandy červené (přesun)	střední část	areál	Ano	Ano	Ano	Ano	1 500.000,00
VoliéraEXOT (přesun)	horní část	od Exotária	Ne	Ne	Ne	Ne	300.000,00
Exotárium - přestavba	střední část	Exotárium	Ano	Ano	Ano	Ano	25 000.000,00
Velbloudi (stáj)	horní část	areál	Ano	Ano	Ano	Ano	5 000.000,00
Lamy (stáj)	horní část	areál	Ano	Ano	Ano	Ano	2 000.000,00
Ptáci podhůří Himaláje	střední část	areál	Ano	Ano	Ano	Ano	2 000.000,00
Bezobratlí (chodba šelmy)	střední část	šelminec	Ano	Ano	Ano	Ano	2 000.000,00
Samostatná budova pro kočky	útulek	areál	Ano	Ano	Ano	Ano	3 000.000,00
Cesty (nové + rekonstrukce)	areál zoo	areál	Ano	Ano	Ano	Ano	2 000.000,00
Inženýrské sítě (opravy)	areál zoo	areál	Ano	Ano	Ano	Ano	3 000.000,00
Voda v zoo (udržení)	areál zoo	areál	Ano	Ano	Ano	Ano	5 000.000,00
Celkem:							273 800.000,00
Hodnota projektů	cca 10% z hodnoty díla						27 380.000,00
Hodnota studií	cca 10% z hodnoty projektu						2 738.000,00
Celková hodnota	hrubý odhad - na některé akce nebudou projekty						303 918.000,00

Příloha č. 2 **Střednědobý výhled realizace projektů**

Střednědobé projekty (2026 - 2030)							
Název expozice	**Umístění areál**	**Pavilon**	**Studie**	**Projektová dokumentace**	**Stavební Povolení**	**Veřejná zakázka**	**Předpoklad hodnota**
Lachtani	spodní část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	20 000.000,00
Veterinární ordinace	spodní část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	10 000.000,00
Papoušci (expozice)	horní část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	9 000.000,00
Jeleni bělohubí	horní část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	5 000.000,00
Supi himalájští (voliéra)	horní část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	5 000.000,00
řeka Labe s Atriem	spodní část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	11 000.000,00
Sovy (voliéry)	střední část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	4 000.000,00
Šelmy (rekonstrukce)	střední část	šelminec	je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	9 000.000,00
Šelmy - výběhy	střední část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	5 000.000,00
Afričtí kopytníci - Pavilon	horní část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	15 000.000,00
Primáti - pavilon-Sanace	střední část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	4 000.000,00
Primáti - výběhy	střední část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	4 000.000,00
LumpePark - revitalizace	spodní část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	2 000.000,00
Antilopy (stáje)	horní část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	3 000.000,00
Osli (rekonstrukce)	horní část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	4 000.000,00
Vyhlídka	střední část		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	300.000,00
Oprava technického zázemí	spodní část		není potřeba	není potřeba	není potřeba	ANO	5 000.000,00
Oprava bytů a domů zaměstnanců	areál ZOO		není potřeba	není potřeba	není potřeba	ANO	5 000.000,00
Stanice pro hendikepovaná zvířata	Vrstevnice		hotovo	je potřeba	je potřeba	ANO	8 000.000,00
Geoterma - generální údržba	areál ZOO		není potřeba	není potřeba	není potřeba	ANO	7 000.000,00
Cesty (nové + rekonstrukce)	areál ZOO		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	4 000.000,00
Inženýrské sítě (opravy)	areál ZOO		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	3 000.000,00
Celkem							142 300.000,00
Hodnota projektů	cca 10% z hodnoty díla						14 230.000,00
Hodnota studií	cca 10% z hodnoty projektu						1 423.000,00
Celková hodnota	hrubý odhad - na některé akce nebudou projekty						157 953.142,30

Příloha č. 3

Dlouhodobý výhled realizace projektů

Dlouhodobé projekty (2031 - 2035)

Název expozice	Umístění areál	Pavilon	Studie	Projektová dokumentace	Stavební Povolení	Veřejná zakázka	Předpoklad hodnota
Penzion - stavba	horní část	kopytníci bývalí	je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	20 000.000,00
Medvědi včetně lávky	střední část	jeleni bělohubí	je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	10 000.000,00
Vlci včetně lávky	střední část	jeleni bělohubí	je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	10 000.000,00
Dhoulové	střední část	jeleni bělohubí	je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	5 000.000,00
Voliéry dravců	střední část	bývalý lom	je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	5 000.000,00
Afričtí kopytníci-zvětšení výběhů	horní část	mimo areál	je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	10 000.000,00
Skleníky - oprava	horní část	areál	je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	4 000.000,00
oprava správní budovy	spodní část	areál					4 000.000,00
Inženýrské sítě (opravy)	areál ZOO	areál	je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	5 000.000,00
Celkem:							73 000.000,00
Hodnota projektů	cca 10% z hodnoty díla						7 300.000,00
Hodnota studií	cca 10% z hodnoty projektu						730.000,00
Celková hodnota	hrubý odhad - na některé akce nebudou projekty						81 030.000,00
prales	mimo areál		je potřeba	je potřeba	je potřeba	ANO	250 000.000,00
Hodnota projektů	cca 10% z hodnoty díla						25 000.000,00
Hodnota studií	cca 10% z hodnoty projektu						2 500.000,00
Celková hodnota	hrubý odhad - na některé akce nebudou projekty						277 500.000,00